

SEKSUAALVÄGIVALLA KASUTAMINE SÕJARELVANA – NADIA MURAD

Materjali autor: Maarja Tinn

KOOLIASTE:	IV kooliaste
AINETUND:	Ühiskonnaõpetuse I kursus, teema „Inimõigused”
LÕIMING:	Ühiskonnaõpetuse I kursus, teema „Maailma areng ja maailmapoliitika”; lähiajaloo III kursus, teema „Inimsusevastased kuriteod”
ÕPITULEMUSED:	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, väärtustab ja kaitseb inimõigusi ning põhivabadusi; • mõistab inimsusevastaste kuritegude olemust ning nende taunimise ja vältimise vajalikkust; • tunneb ning järgib inim- ja kodanikuõigusi ja -vabadusi, seisab vastu humanistlike ja demokraatlike väärtuste eiramisele; • hangib eesmärgipäraselt teavet ühiskonna kohta erinevatest allikatest, suudab seda tõlgendada, üldistada, kriitiliselt hinnata, talletada ja edastada.
MÄRKUS:	Tunnikava toetab järgmisi kestliku arengu eesmärke: <ul style="list-style-type: none"> • saavutada sooline võrdõiguslikkus, suurendada naiste ja tüdrukute õigusi; • edendada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi ning tõhusaid ja võimekaid institutsioone.
TUNNI PIKKUS:	45 min
ABIMATERJALID:	<ul style="list-style-type: none"> • ALLIKAS 1. Nadia Murad • ALLIKAS 2. Iraak • ALLIKAS 3. Nadia Muradi lugu
SISSEJUHATUS: 10 min	Mõistete/märksõnade tundmine – minu definitsioon Ülesanne paaris: <ul style="list-style-type: none"> • Lugege läbi ALLIKAS 3 sissejuhatav lõik (paksus kirjas). Kirjutage oma definitsioonid lõigus mainitud mõistetele:<ul style="list-style-type: none"> • Nobeli rahupreemia • Terroriorganisatsioon ISIS • Otsige abi allikatest (ALLIKAD 1-3) ja täiendage oma definitsioone.

ÕPPIMINE:
25 min

Töö allikaga – tean/tahan teada/sain teada

Ülesanne paaris:

- Lugege läbi ALLIKAS 3. Lugesdes tehke järgmiseid märkmeid:
  - tähistage tekstis info, mida te juba teadsite, „+“-märgiga;
  - tähistage tekstis info, mida saite teada (uus info), „√“-märgiga;
  - tähistage tekstis info, mille kohta soovite täiendavat infot/selgitust, „?“-märgiga.
- andke „?-ga“ tähistatud kohad „TAHAN TEADA“ tabeli vasakpoolsetesse lahtritesse. Otsige abi lisaallikatest ja kandke leitud vastused tabeli parempoolsetesse lahtritesse.

TAHAN TEADA	VASTUSED

KOKKUVÕTE:
10 min

Empaatiaülesanne – Minu intervjuu Nadia Muradiga

Ülesanne paaris:

- Kujutlege, et teil avaneb võimalus kohtuda Nadia Muradiga ning teha temaga intervjuu. Pange kirja 3 küsimust, mida talle esitaksite.
- Arutelu klassis – millest õpilased küsimuste koostamisel lähtusid? Millised küsimused korduvad? Milliseid küsimused on sobimatud – miks?

ALLIKAS 1:**Nadia Murad (sündinud 1993. aastal Iraagis)**

„I want to be the last girl in the world with a story like mine.” – Ma tahan olla viimane tüdruk maailmas sellise looga nagu minul.

Foto 1. Nadia Murad. Allikas: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Nadia_Murad_in_Washington_-_2018_%2842733243785%29_%28cropped%29.jpg

ALLIKAS 2:**Iraak**

Joonis 1. Allikas: [https://en.wikipedia.org/wiki/File:Iraq_\(orthographic_projection\).svg?fbclid=IwAR1rcWjno7F5HQcwl9XSiObHWaZ-1aguWlZ-BOxODrClYatt68a2dF_SfbJk](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Iraq_(orthographic_projection).svg?fbclid=IwAR1rcWjno7F5HQcwl9XSiObHWaZ-1aguWlZ-BOxODrClYatt68a2dF_SfbJk)

ALLIKAS 3:**Nadia Muradi lugu**

Nadia Murad (sündinud 1993) pälvis 2018. aastal Nobeli rahupreemia oma püüdluste eest lõpetada seksuaalvägivalla kasutamine sõjarelvana. Tegu on südika naisega, kelle islamistlik terroriorganisatsioon ISIS sundis seksuaalorjusesse ning peale põgenemist on Nadia pühendanud end teema teadvustamisele üle maailma.

Nadia on pärit Iraagist, kus ta on aktivistina seisnud selle eest, et juhtida maailma avalikkuse tähelepanu seksuaalvägivalla levikule konfliktipiirkondades ning selle laastavale mõjule inimese edaspidises elus. Nadia kuulub jeziidi religioossesse kogukonda, kes usub Jumalasse ja inglitesse ning keda ISIS on nende usu tõttu aastaid taga kiusanud. ISIS on islamistlik terroriorganisatsioon (tuntud ka nimega Da'ish, Da'eesh või DAESH), mis ei tunnista demokraatiat, valimisi, inimõigusi, vaid soovib vägivalla abil vallutada erinevaid territooriume ja kehtestada oma maailmavaadet.

Nadia Murad rööviti oma kodukülalt 2014. aastal ning sunniti seksuaal-orjusesse ISISse vallutatud Mosuli linnas. Tema koduküla mehed, kes polnud nõus usku vahetama, tapeti, teiste hulgas Nadia kuus venda. Samuti tapeti kõik naised, kes olid vangistajate arvates seksuaalorjuse jaoks sobimatud või liiga vanad, sealhulgas ka Nadia ema. Seega kaotas naine korraga terve oma perekonna ning lisaks ootas ees seksuaalorjus inimeste juures, kes olid temalt perekonna võtnud.

Nadial õnnestus imekombel põgeneda, kuid ta on oma üleelamisi korduvalt avalikkusele, meediale ja rahvusvahelistele organisatsioonidele kirjeldanud. Ta ütleb, et räägib oma üleelamisest, et suuta ise leida rahu, aidata kõiki neid, kes on midagi sarnast kogunud, ning teha lõpp seksuaalorjusele kui sõjarelvale. Ta on muuhulgas meediale kogetut kirjeldanud järgnevalt: „Orjaturg avati öösel ja me võisime kuulda ISISse võitlejaid allkorrusel kogu alanud protsessi organiseerimas, nad tegelesid registreerimise ja arvepidamisega. Kui meie tuppa sisenes esimene mees, hakkasid kõik tüdrukud karjuma, see oli nagu stseen plahvatuses. Me ägasime kui haavatud, oksendasime põrandale, kuid see ei peatanud sõdureid. Nad liikusid toas ringi, meid vahtides, sellal kui meie karjusime ja palusime. Nad pöördusid esimesena kõige ilusamate neiude poole toas, küsisid nende vanust, ise samal ajal katsudes ja hinnates neid juukseid ja hambaid. Järgnevalt katsusid need mehed (ISISse võitlejad) meid kõikjalt, nende käed olid meie rindadel ja jalgadel. Meiega käituti kui loomadega. Oli selge, et üks meestest sunnib ka mind endaga kaasa minema. Ma nutsin ja karjusin, tagusin ta käsi. Teised tüdrukud käitusid samamoodi, mitmed proovisid kaitsta oma sõpru või tõmbusid põrandal kerra.”

Samuti on Nadja selgitanud, et miski tema ja teiste tüdrukute röövimises ja seksuaalorjadena kasutamises polnud juhuslik, ISIS oli selle kõik teadlikult planeerinud. Näiteks oli orjastajatele selge, mis teeb ühe neiu vähem või rohkem väärtuslikuks, millised võitlejad väärivad seksorja kui innustust tublide saavutuste eest ning kellele tuleb ise maksta. Seega on seksuaalorjus ISISse strateegiline sõjarelv.

2016. aasta septembris kutsus Nadia koos mõttekaaslastega ellu omanimelise kodanikuühenduse Nadia's Initiative, mille eesmärk on juhtida rahvusvahelise üldsuse tähelepanu seksuaalvägivallale nii sõjalistes konfliktides kui laiemalt. Initsiatiivi kaudu toetatakse erinevaid haridusprojekte, tuuakse avalikkuse ette ohvrite kogemusi ning Nadia rolliks on teema teadvustamine erinevatel esinemistel, seminaridel ja kohtumistel nii riigipeade kui kohalike aktivistidega.

